

ชื่อวิทยานิพนธ์ : บทบาทพระสังฆาธิการด้านการปกครองคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัย : พระใบฎีกาสมชาย ธมฺมธโร (สีหบุตร)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)

คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

: ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, พธ.บ., M.A., Ph.D.(Pol.Sc)

: พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ผศ., พธ.บ., ศศ.ม., รป.ม.

(การจัดการความขัดแย้ง)

: ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, พธ.บ., M.A., Ph.D.(Pol.Sc)

วันที่สำเร็จการศึกษา : ตุลาคม ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของพระสังฆาธิการ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหาด้านการปกครองคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี โดยในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Study) จากพระสังฆาธิการ ในเขตการปกครองคณะสงฆ์สังกัดมหานิกาย อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๙ คน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิด และปลายเปิด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (T-Test) และค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นของพระสังฆาธิการที่มีต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ๓.๙๑ เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า บทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ ด้านการปกครองตามพระธรรมวินัย ด้านการปกครองตามกฎหมายคณะสงฆ์ ด้านการปกครองภายในวัด

๒ . การเปรียบเทียบคุณภาพการความคิดเห็นของ พระสังฆาธิการ ที่มีต่อบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาทางโลก วุฒิการศึกษาทางธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วน พระสังฆาธิการที่มีวุฒิการศึกษาบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

๓ . ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการปกครองของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี ๑) ผู้บริหารสั่งงานปฏิบัติการได้ไม่ค่อยสมบูรณ์ตามพระธรรมวินัย ๒) การออกกฎระเบียบข้อบังคับของพระธรรมวินัย พระสังฆาธิการส่วนใหญ่ไม่ค่อยตั้งใจเท่าที่ควร ๓) ชาวบ้านบางคนยังไม่เข้าใจกฎระเบียบพระธรรมวินัยภายในวัด ๔) การขัดแย้งกันและไม่เข้าใจกันในเรื่อง พระธรรมวินัย ๑) ขาดความเด็ดขาดในการดูแล เคร่งครัดตามกฎหมายคณะสงฆ์เกินไป ๒) การไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้บังคับบัญชาในข้อกฎหมายคณะสงฆ์ ๓) การติดต่อสื่อสารไม่ชัดเจน เชื้อชาติต่อการทำงานของคณะสงฆ์ ๔) ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานตามกฎหมายของคณะสงฆ์ ๑) การไม่ให้ความเคารพกันของผู้บวชก่อนหลัง ๒) พระภิกษุสามเณรมีมาก จึงทำให้ผู้ปกครองดูแลไม่ทั่วถึง ๓) ผู้ปกครองไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของผู้ได้บังคับบัญชา ๔) พระเถระผู้ใหญ่ไม่ค่อยใกล้ชิดกับพระภิกษุสามเณรเท่าที่ควร

Thesis Title : The Roles Of Phrasanghathikran In The Sangha
Administration In Shaohai District, Saraburi Province

Researcher : Phrabaidikasomchai Dhammadharo (Sihabut)

Degree : Master of Arts (Buddhist Management)

Thesis Supervisory Committee

: Asst. Prof., Dr.Surapon Suyaprom, Dip. in Ed., B.A., M.A.,
Ph.D. (Pol. Sc.)

: Phamaha Boonlert Indapanyo, Asst. Prof, B.A., M.A.,
(Conflict Management)

: Asst. Prof., Dr.Termsak Thongin, B.A., M.A., Ph.D.(Pol.Sc.)

Date of Graduation : October 2012

ABSTRACT

The objectives of this study were: i) to study the role for administration of sangha administrators in Saohai District, Saraburi Province, ii) to compare the opinion relating to the role for administration of Sangha administrators in Saohi District, Saraburi Province, classified by personal factors, and iii) to study the problems and suggestions regarding the role for administration of sangha administrators in Saohai District, Saraburi Province. The survey research was carried out in this study. The research sample consisted of 196 Sangha administrators under Mahanikaya sect in saohai District, Saraburi Province. The tool used for data collection was the questionnaire. The statistical techniques such as frequencies, percentage, average, standard deviation (S.D.) were employed for data analysis. The analysis was also done through t-test for verifying the hypotheses in order to test the average difference between the two groups and one-way analysis of variance (One-way ANOVA) for testing the difference between the averages from three or more groups and for testing paired group, the Least Singificant Difference (LSD) was conducted. The findings of this research were concluded as follows:

1) The overall level of opinion regarding the role for administration of sangha administrators in Saohai District, Saraburi Province, was found at the high ($x = 3.91$). When considered into each aspect, it was ranked at the high levels in all aspects ranging from the most to the least as follows: administration according to doctrine and discipline, administration according to Sangha laws and internal administration, respectively.

2) With regard to comparison of the opinion relating to the role for administration of Sangha administrators in Saohai District, Saraburi Province, classified by personal factors, it was found that age, years of ordination, level of general education, and level of Dhamma Studies had no statistically significant differences even at .05 level of confidence, thus rejecting the formulated hypotheses; whereas level of Pali Studies had significant difference at .05 level of confidence.

3) For the problems, suggestions and guidelines relating to the role for administration of Sangha administrators in Saohai District, Saraburi Province, the study revealed that: for administration according to doctrine and discipline, i) administrators had ordered to get operation not consistent with doctrine and discipline, ii) to enact rules and regulations, most of Sangha administrators paid less attention to that, iii) some common persons did not understand internal rules and regulations of temple, iv) to be conflict and to not understand the essence of doctrine and discipline; for administration according to Sangha laws, i) lack of strictness in enforcement of Sangha laws, ii) to not to obey the Sangha laws, iii) there was no clear communication and no readiness for Sangha affairs, iii) lack of readiness to work conforming to Sangha laws; for internal administration, i) no respectfulness for those who ordained before and after, ii) due to large amount of monks and novices, it created difficulty for administrators to rule, iii) administrators did not understand the facts of subjects' problems, and iv) the elders paid no attention to the young monks and novices.